

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 29.07.2004
KOM(2004)536 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG
EUROPA-PARLAMENTET**

**ÅRSBERETNING 2004 OM EU'S UDVIKLINGSPOLITIK OG BISTAND TIL
TREDJELANDE**

{SEC(2004)1027}

INDHOLDSFORTEGNELSE

A.	Forord.....	3
1.	EU's tilsagn om udviklingsamarbejde.....	5
1.1.	Sammenkædning af handel og udvikling.....	6
1.2.	Integration og samarbejde på regionalt plan.....	6
1.3.	Støtte til makroøkonomiske politikker og lige adgang til sociale ydelser.....	6
1.4.	Transport.....	7
1.5.	Fødevarerikkerhed og bæredygtig udvikling i landdistrikterne.....	7
1.6.	Styrkelse af institutionel kapacitet, god regeringsførelse og retsstaten.....	8
1.7.	Videnskabeligt og teknologisk samarbejde til fremme af udvikling.....	8
1.8.	Andre EU-udviklingsaktiviteter.....	8
2.	Reformen af forvaltningen af bistanden til tredjelande.....	8
3.	EU-bistandens globale rækkevidde: resultater i 2003 i de enkelte regioner.....	9
4.	Fred – en særlig prioritet.....	11
5.	Bilag.....	12

A. FORORD

Dette er Europa-Kommissionens fjerde årsberetning om udviklingspolitik og bistand til tredjelande og den sidste fra Prodi-kommissionen. Der redegøres heri for de opstillede mål for 2003 og de resultater, der er opnået i forsøget på at nå disse mål.

Den Europæiske Union er en international sværvægter, hvad angår økonomi, handel og udviklingsbistand. EU tegner sig med ca. 30 mia. EUR pr. år for 55 % af den samlede bistand på verdensplan, og Europa-Kommissionen forvalter mere end en femtedel af dette beløb. Bistanden ydes til mere end 160 lande, områder og organisationer i hele verden, og den er et konkret udtryk for EU's vilje til at efterleve Millennium-udviklingsmålene, som er koncentreret om fattigdomsbekæmpelse. Den vigtigste prioritet i EU's udviklingspolitik har siden 2000 været at begrænse og med tiden helt at udrydde fattigdom. EU's bistand til tredjelande er udtryk for dets ønske om at fremme og værne om universelle værdier som demokrati og menneskerettigheder.

Europa-Kommissionen havde i 2003 som mål at forbedre det globale partnerskab mellem nord og syd, navnlig ved at efterleve de tilsagn, der blev givet i 2002 på FN-konferencerne om udviklingsfinansiering i Monterrey og om bæredygtig udvikling i Johannesburg, og ved at anvende de rammer, der er fastsat i Cotonou-aftalen¹, for at bekræfte Europas solidaritet med Afrika. Et andet mål var at sikre, at globaliseringens positive effekter fordeles ligeligt på og i landene, samtidig med at der udvises respekt for den kulturelle forskellighed og miljøet, og at arbejde for en mere retfærdig fordeling af ressourcerne mellem nord og syd.

2003 var også et vigtigt år med hensyn til forbedring af kohærens i og effekten af bistanden til tredjelande. Europa-Kommissionen fortsatte sin reform med hensyn til prioritering, tilrettelæggelse og gennemførelse af programmer, og den indsats begyndte at give konkrete resultater. Der var i 2003 tale om et rekordstort antal indgåede forpligtelser og udbetalinger, både på budgettet og under EUF. Med overdragelsen af den daglige beslutningstagning til delegationerne er der under EU's programmer for bistand til tredjelande opnået en større lydhørhed i forhold til partnerlandene, og andre donorer har givet udtryk for, at koordineringen er forbedret mærkbart. Overdragelsen vil i store træk være afsluttet i midten af 2004. Der er også sket en stor forbedring af kvaliteten af strategidokumenterne, som analyserer situationen i et partnerland og anvendes til udvælgelse af de sektorer, hvor bistanden skal anvendes.

Der blev i 2003 taget vigtige skridt til en reform af EU's fælles landbrugspolitik med henblik på at mindske den fælles landbrugspolitik konkurrenceforvridende effekt i den internationale samhandel og for at fremme både en mere udviklingsvenlig tilgang og øget kohærens mellem EU's landbrugspolitik og udviklingspolitik i overensstemmelse med målene for Doha-udviklingsforhandlingerne i WTO. Yderligere reformer er under forberedelse for endnu ikke berørte sektorer, herunder bomuld, tobak, olivenolie og sukker.

EU's forbindelser med de nærmeste nabolande blev i 2003 styrket og defineret tydeligere. Det Europæiske Råd nåede i december til enighed om principperne for nye politiske rammer, hvormed disse lande tilbydes et partnerskab, der indebærer, at alt deles undtagen

¹ En multilateral aftale vedrørende handel, udviklingsamarbejde og politisk dialog mellem EU og 78 afrikanske lande syd for Sahara, i Caribien og Stillehavet, som blev undertegnet i 2000.

institutionerne. Det skal med EU's naboskabspolitik sikres, at der efter EU-udvidelsen ikke trækkes nye grænser mellem "de bemidlede" og "de ubemidlede" på dette krigshærgede kontinent.

2003 var også året, hvor der blev taget et nyt og vigtigt initiativ i forbindelse med EU's bidrag til fredsbevarelsen i Afrika. Kommissionen vil afsætte 250 mio. EUR til en såkaldt afrikansk fredsfacilitet. Den baseres på i) ejerskab til styrkelse af de afrikanske folks evne til at løse afrikanske konflikter, ii) solidaritet gennem finansielle bidrag fra alle afrikanske lande og iii) erkendelse af, at udvikling i Afrika er betinget af fred og stabilitet.

C. PATTEN. Medlem af Europa-Kommissionen med ansvar for eksterne forbindelser. Bestyrelsesformand for EuropeAid-samarbejdskontoret.

P. NIELSON. Medlem af Europa-Kommissionen med ansvar for udvikling. Administrativ leder af bestyrelsen for EuropeAid-samarbejdskontoret.

G. VERHEUGEN. Medlem af Europa-Kommissionen med ansvar for udvidelse. Medlem af bestyrelsen for EuropeAid-samarbejdskontoret.

P. LAMY. Medlem af Europa-Kommissionen med ansvar for handel. Medlem af bestyrelsen for EuropeAid-samarbejdskontoret.

J. ALMUNIA. Medlem af Europa-Kommissionen med ansvar for økonomiske og monetære anliggender. Medlem af bestyrelsen for EuropeAid-samarbejdskontoret.

1. EU'S TILSAGN OM UDVIKLINGSSAMARBEJDE

Denne årsberetning giver et overblik over EU's politiske initiativer og aktiviteter inden for udviklingssamarbejde og bistand til tredjelande i 2003. Det er formålet, at den når ud til så mange som muligt: EU-institutionerne, medlemsstaternes administrationer, organisationer, der er aktive inden for udvikling og bistand til tredjelande, partnerlande, ikke-statslige aktører i Europa og borgerne, der som skatteydere medvirker til at gøre denne store indsats mulig.

Den finansielle bistand er af afgørende betydning, hvis man skal nå alle de ambitiøse mål, udviklingslandene og donorsamfundet har opstillet. Den Europæiske Union yder som verdens største donor på udviklingsområdet mere end halvdelen af al udviklingsbistand. EU's bistand var således i 2003 på over 30 mia. EUR.

Mere end en femtedel af EU's samlede løbende bistandsbudget forvaltes af Europa-Kommissionen på EU's vegne. Disse midler hidrører fra EU-budgettet og fra Den Europæiske Udviklingsfond (EUF).

Den geografiske spændvidde for EU's bistandsprogrammer er også global, idet de omfatter både EU's nærmeste naboer og små Stillehavsøer. I denne beretning redegøres der for anvendelsen af de 7,8 mia. EUR, der blev indgået forpligtelser for i 2003, og de 5,8 mia. EUR, som udbetaltes samme år.

Formålet med EU's politik for udviklingssamarbejde er at fremme bæredygtig udvikling til udryddelse af fattigdom i partnerlandene og at integrere dem i verdensøkonomien. Dette kan kun ske ved anvendelse af politikker, der fremmer konsolidering af demokrati, retsstaten, god regeringsførelse og respekt for menneskerettigheder.

Denne politik succes er betinget af, at partnerlandene overtager disse strategier gennem en styrkelse af det demokratiske system og inddragelse af alle samfundslag heri. EU finder det vigtigt for kvaliteten af dialogen med de enkelte partnerlande, at der sikres kohærens mellem de politikker, der føres af de pågældende lande, og EU's støtteforanstaltninger.

Beretningen ajourfører de resultater, der er opnået i forhold til EU's opstillede strategiske mål, og resultaterne for det forgangne år. EU's strategiske mål er baseret på Millennium-udviklingsmålene, der blev fastlagt af verdens ledere på Millennium-topmødet i september 2000, og det overordnede mål er, at fattigdommen er mindsket med 50 % i 2015.

EU bidrager til, at Millennium-udviklingsmålene nås ved at koncentrere sin bistand om seks nøgleområder, hvor den kan have en særlig værdi. I denne beretning analyseres de opnåede resultater på følgende nøgleområder: sammenkædning af handel og udvikling, integration og samarbejde på regionalt plan, støtte til makroøkonomiske politikker og lige adgang til sociale ydelser, transport, fødevarer sikkerhed og bæredygtig udvikling af landdistrikter samt styrkelse af den institutionelle kapacitet, herunder især god regeringsførelse og retsstaten. Fremme af menneskerettigheder, lige muligheder for mænd og kvinder, miljømæssig

bæredygtighed og forebyggelse af konflikter er tværgående spørgsmål, som skal integreres på alle niveauer og i alle EU's bistandsprogrammer.

1.1. Sammenkædning af handel og udvikling

Ministerrådet vedtog i november 2002 konklusioner om Kommissionens meddelelse² om handel og udvikling, og dette førte til en række EU-initiativer i løbet af 2003. Kommissionens vigtigste mål er at sikre, at udviklingslandene, herunder især de mest sårbare, opnår væsentlige fordele ved deres deltagelse i verdenshandelsystemet. Kommissionen har derfor bestræbt sig på at øge kohærens mellem de nye WTO-handelsregler og målene for udviklingspolitikken. Der foretages nu jævnligt bæredygtighedsvurderinger af den potentielle økonomiske, sociale og miljømæssige effekt af handelsaftaler på multilateralt og bilateralt eller regionalt plan.

1.2. Integration og samarbejde på regionalt plan

Ifølge EU's politik er regional integration af udviklingslandene et vigtigt skridt på vejen mod deres integration i verdensøkonomien. Den regionale integration var derfor et centralt element i forbindelse med EU's støtte til Mercosur-initiativet, Det Mellemlamerikanske Fællesmarked og Andesfællesskabet, samtidig med at indsatsen inden for det regionale samarbejde i Sydøstasien blev øget.

EU ydede i 2003 en aktiv indsats for at fremme et bredere regionalt samarbejde i de lande i Afrika, Caribien og Stillehavet (AVS-landene), som er omfattet af Cotonou-aftalen. I midten af 2003 var der for seks regioner i AVS-landene blevet fastlagt støttestrategier, som alle prioriterede regional integration og handel.

EU's naboskabspolitik afspejler en ny prioritering af partnerskaber mellem EU og Rusland, de vestlige NIS-lande og ti Middelhavslande. Kommissionen definerede i 2003 begrebet naboskabsprogrammer, som omfatter en ny form for harmonisering af både intern og ekstern finansiering.

1.3. Støtte til makroøkonomiske politikker og lige adgang til sociale ydelser

Princippet om direkte budgetstøtte, der skal gøre det muligt for landene at iværksætte deres strategier til bekæmpelse af fattigdommen, er blevet anvendt med betydelig succes i 2003. Budgetstøtte og makroøkonomisk bistand er to forskellige centrale redskaber til bekæmpelse af fattigdom, finansiering af offentlige udgifter til vigtige sundheds- og uddannelsesfaciliteter og måling af de resultater, der er opnået i praksis.

Der blev i løbet af 2003 indgået forpligtelser for i alt 770 mio. EUR og udbetalt 390 mio. EUR i budgetstøtte til 19 AVS-lande til gennemførelse af partnerlandenes egne strategier til fattigdomsbekæmpelse og af programmer til reformering af den offentlige finansielle forvaltning samt med henblik på at tilskynde regeringerne til i højere grad at fokusere på resultater.

Uddannelsesindsatsen i 2003 under EU's udviklingspolitik var i overensstemmelse med den strategi, der var fastlagt i meddelelsen fra marts 2002 om *almen og faglig*

² Politikforslag fra Kommissionen til EU-medlemsstaterne og Europa-Parlamentet [KOM(2002)513].

uddannelse som led i fattigdomsbekæmpelse i udviklingslandene. Kommissionen spillede en aktiv rolle i forbindelse med planlægningen og etableringen af det internationale partnerskab bag det såkaldte Fast-Track-uddannelsesinitiativ, som skal medvirke til, at der hurtigere sikres uddannelse for alle på primærtrinet i udviklingslandene. I 2003 udgjorde de indgåede forpligtelser for landespecifikke uddannelsesprogrammer og -projekter i alt ca. 250 mio. EUR, heraf ca. 135 mio. EUR til AVS-landene. Disse landespecifikke uddannelsesprogrammer og -projekter omfatter programmer for grundlæggende uddannelse, erhvervsuddannelse og videregående uddannelse, som alle er integreret i partnerlandenes udviklingsprogrammer og evalueres ved hjælp af indikatorer, der er fastlagt i fællesskab med partnerlandene.

Europa-Kommissionen har i sin politik givet høj prioritet til sundhedsrelaterede Millennium-udviklingsmål som f.eks. reduktion af børnedødelighed, forbedring af mødrenes sundhed og bekæmpelse af smitsomme sygdomme. Dette afspejles i den programmerede støtte til udviklingslandene. EU har ligeledes afsat 460 mio. EUR til Den Globale Fond til Bekæmpelse af Aids, Tuberkulose og Malaria. EU's bidrag (EU plus medlemsstaterne) udgør indtil videre mere end halvdelen af alle de midler, der allerede er indbetalt til fonden.

1.4. Transport

Transport har afgørende betydning, når det drejer sig om at forbedre adgangen til sundhedsvæsenet, uddannelse og vand og om at øge fødevarerikkerheden. Transport er en af de seks prioriteter i forbindelse med EU's udviklingssamarbejde og det højest prioriterede område i 32 AVS-landeprogrammer og 3 AVS-regionalprogrammer under det 9. EUF-program. De herunder indgåede forpligtelser til transportprogrammer i AVS-lande og -regioner udgjorde i 2003 ca. 500 mio. EUR, der skal anvendes til gennemførelse af politiske og strategiske reformer og investering i netværk, navnlig veje.

Transport er også en af prioriteterne i de regionale TACIS³-programmer og regionalprogrammerne for Centralasien og Vestbalkan. Kommissionen støtter etableringen af en fælles transportkorridor, TRACECA, fra Europa til Centralasien, og der blev i den forbindelse i 2003 fastlagt 11 projekter med et samlet budget på 12 mio. EUR. I 2003 blev der ligeledes gennemført en regional Balkan-infrastrukturundersøgelse og en behovsundersøgelse vedrørende luftfartssikkerhed og flyvekontrol i de fem CARDS-lande.

1.5. Fødevarerikkerhed og bæredygtig udvikling i landdistrikterne

I udviklingslandene er fattigdommen både mest udbredt og størst i landdistrikterne. Kommissionen stod i 2003 i spidsen for en task force med deltagelse af EU-medlemsstaterne med det formål at fastlægge en ny jordpolitik for udviklingslandene. Denne politik udgør grundlaget for jordpolitikker for de fattige, hvori indgår bæredygtighed, medbestemmelse og jordforvaltningssystemer, der er baseret på anerkendelse af eksisterende rettigheder i lokale kulturer og samfund.

³ Der ydes under TACIS-programmet gavebistand i form af faglig bistand til 12 lande i Østeuropa og Centralasien (Armenien, Aserbajdsjan, Belarus, Georgien, Kasakhstan, Kirgisistan, Moldova, Rusland, Tadsjikistan, Turkmenistan, Ukraine og Usbekistan).

Kommissionen bidrog i løbet af 2003 til etablering af en ”Global Donor Platform” til udvikling af landdistrikter med deltagelse af bilaterale og multilaterale nøgledonorer. EU gik også i gang med at få etableret et strategisk partnerskab med vigtige FN-organisationer og -initiativer som f.eks. FAO (Levnedsmiddel- og Landbrugsorganisationen) og Verdensfødevareprogrammet.

Kommissionen ydede via en særlig EU-budgetpost for fødevarerikkerhed og fødevarerhjælp en støtte på 440,6 mio. EUR til 32 prioriterede lande, hovedsagelig i Afrika, og til vigtige internationale organisationer.

1.6. Styrkelse af institutionel kapacitet, god regeringsførelse og retsstaten

Ifølge det internationale samfund, herunder Den Europæiske Union, er god regeringsførelse og fremme af demokrati centrale områder, når det drejer sig om at nå Millennium-udviklingsmålene. I en nylig meddelelse om regeringsførelse og udvikling redegøres der for EU's politik vedrørende styrkelse af institutionel kapacitet, god regeringsførelse og retsstaten. Der er heri tale om en praktisk tilgang, som anvendes på forskellige typer situationer, f.eks. vanskelige partnerskaber, postkonflikt-situationer og effektive partnerskaber.

For at øge bistandens effektivitet blev den i 2003 fortsat målrettet mod lande, der havde opnået gode resultater, men ifølge EU's politiske linje bør befolkningerne i lande med ringere resultater imidlertid ikke bøde for dårlige ledere. Af hensyn til solidaritet, sikkerhed og langsigtet bistandseffektivitet og i stedet for fuldstændigt at trække sig ud af disse lande foreslås det i meddelelsen, at der findes alternative tilgange til og fremgangsmåder for samarbejdet.

1.7. Videnskabeligt og teknologisk samarbejde til fremme af udvikling

Det sjette FTU-rammeprogram (2002-2006) omfatter udviklingsrelateret forskning, som udelukkende er baseret på samarbejde med udviklingslandene.

1.8. Andre EU-udviklingsaktiviteter

Årets højdepunkter omfattede EU-bidrag til globale initiativer og fremskridt i forhold dels til de tilsagn, der blev givet på konferencerne i Monterrey og Johannesburg om bæredygtig og retfærdig udvikling, dels til WTO's Doha-udviklingsdagsorden. I bilagene til dette dokument redegøres der for konsekvenserne af den seneste udvidelse af EU, hvad angår det større donorsamfund og de nye naboers rolle.

I 2003 afsluttedes midtvejsevalueringen af strategipapirerne for Middelhavsområdet, Asien, Latinamerika, TACIS (Østeuropa og Centralasien) og CARDS (Vestbalkan), og evalueringen blev sat i gang for AVS-landenes vedkommende. Formålet med disse midtvejsevalueringer er at bevare relevansen og sikre tilpasning til udviklingen.

2. REFORMEN AF FORVALTNINGEN AF BISTANDEN TIL TREDJELANDE

Reformen af bistanden til tredjelande, som blev iværksat i 2000, fortsatte i 2003. Overdragelsen af forvaltningsansvar til EU-delegationerne i modtagerlandene er godt i gang, der fokuseres på resultater i stedet for input, og reformen har medført, at procedurerne er blevet forenklet, og at der lægges større vægt på strategisk

planlægning og programmering af bistanden til tredjelande. EuropeAid-samarbejdskontorets forvaltningskapacitet er blevet stadig større, og der er lagt særlig vægt på kvalitetsforbedring og øget brug af informationssystemer til forvaltning.

Koordinering af partnernes fælles udviklingsaktiviteter, harmonisering af politikker, programmer, procedurer og praksis og optimering af den udviklingseffektivitet, der opnås med bistanden, er alle vigtige områder i forbindelse med reformprocessen. EU har gjort en aktiv indsats for at promovere begrebet "de tre K'er": koordinering, komplementaritet og kohærens.

3. EU-BISTANDENS GLOBALE RÆKKEVIDDE: RESULTATER I 2003 I DE ENKELTE REGIONER

Den Europæiske Union yder bistand i 140 lande og seks regioner på verdensplan: Vestbalkan, Østeuropa og Centralasien, Middelhavslandene, AVS-landene (lande i Afrika, Caribien og Stillehavet), OLT (oversøiske lande og territorier), Asien og Latinamerika. Bilaget indeholder detaljerede oplysninger om finansiel gennemførelse og indgåede forpligtelser for 2003.

Vestbalkan

Det strategiske mål for EU's indsats på Vestbalkan, som gennemføres under CARDS-programmet, er at støtte stabiliserings- og associeringsprocessen. I 2003 skete der yderligere et skift i EU's bistandsmål fra genopbygning og demokratisk stabilisering til andre sektorer, som er mere relevante for gennemførelsen af stabiliserings- og associeringsprocessen: styrkelse af den administrative og institutionelle kapacitet, økonomisk og social udvikling, retlige og indre anliggender og øget tilpasning til EU-lovgivningen.

Der blev i 2003 indgået forpligtelser for i alt 620 mio. EUR for Vestbalkan og udbetalt 425 mio. EUR.

Østeuropa og Centralasien

Med EU-udvidelsen i maj 2004 for øje var det i 2003 en vigtig prioritet at sikre et tættere samarbejde på tværs af EU's eksterne grænser. Det fastsættes i et nyt strategi- og vejledningsprogram for perioden 2004-2006 under TACIS-programmet for grænseoverskridende samarbejde, som blev vedtaget i november 2003, hvordan denne politik vil blive gennemført på begge sider af den udvidede Unions østlige grænser. I slutningen af 2003 begyndte Kommissionen at revidere TACIS-forordningen. Det er vigtigt at tage hensyn til udvidelsens sociale konsekvenser, at imødekomme behovet for større sikkerhed i den nukleare industri og at sikre, at TACIS-programmet er tilpasset prioriteterne i den europæiske naboskabspolitik.

Der blev i 2003 indgået forpligtelser for i alt 504 mio. EUR for Østeuropa og Centralasien og udbetalt 420 mio. EUR.

Middelhavsområdet og Nær- og Mellemøsten

Aktiviteterne i denne region, som blev gennemført under MEDA-programmet, var i overensstemmelse med Barcelona-processen og EU's naboskabspolitik.

EU fortsatte i 2003 med at yde støtte til initiativer, der havde til formål at styrke den subregionale integration på områder som handel, infrastrukturnetværk og migration efter samme retningslinjer som Den Arabiske Maghreb-union og Agadir-processen. Det er også en stor udfordring at fremme investeringer i landene i den sydlige del af Middelhavsområdet: Økofin-Rådet foreslog i den forbindelse i november 2003 yderligere udvikling af Lånefaciliteten for investeringer og partnerskab mellem EU og Middelhavsområdet (FEMIP).

På Napoli-konferencen i december 2003 godkendtes oprettelsen af Euro-Middelhavs-fonden til fremme af dialog mellem kulturer. På uddannelsesområdet vil inddragelsen af Middelhavslandene i Tempus-programmet styrke samarbejdet inden for videregående uddannelse og erhvervsuddannelse. Der er desuden igangsat et samarbejdsprogram inden for retlige og indre anliggender, og man er i gang med at gennemføre specifikke projekter vedrørende politiuddannelse og –samarbejde, uddannelse og samarbejde på det retslige område og endelig vedrørende indsamling og analyse af oplysninger om migrationsstrømme i Middelhavsområdet.

I 2003 blev der for Middelhavsområdet og Nær- og Mellemøsten indgået forpligtelser for i alt 600 mio. EUR og udbetalt 498 mio. EUR.

Lande i Afrika, Caribien og Stillehavet/oversøiske lande og territorier

Den politiske EU-/AVS-dialog, der er fastsat i Cotonou-aftalen, omfattede spørgsmål af fælles interesse, herunder udviklingen inden for menneskerettighedssituationen og demokratiske principper. EU har bidraget til den fredsbevarende indsats i Den Afrikanske Union og Det Økonomiske Fællesskab af Vestafrikanske stater (ECOWAS).

De vigtigste interventionsområder i de bilaterale samarbejdsprogrammer var transport, regional integration, udvikling af landdistrikter, støtte til den makroøkonomiske og sociale sektor og andre prioriterede områder, som er nævnt i sektion I. EU-bidraget til globale initiativer som HIPC-initiativet for stærkt gældstyngede fattige lande og Den Globale Fond til Bekæmpelse af Aids, Tuberkulose og Malaria kom især de fattige afrikanske lande syd for Sahara til gode.

På handelsområdet blev der indledt forhandlinger om økonomiske partnerskabsaftaler med regionale grupper af lande, i første omgang central- og vestafrikanske lande. Det er formålet at indføre en ny handelsordning med AVS-landene efter 2008. Et andet vigtigt initiativ, der blev iværksat i 2003, er EU's vandfacilitet med et budget på 500 mio. EUR. Det skete som følge af, at næsten 40 % af indbyggerne i landene syd for Sahara i Afrika ikke har adgang til rent vand eller tilfredsstillende sanitære forhold.

2003 var også præget af overvejelser omkring den fremtidige udvikling af associeringen mellem OLT og EU. Tolv af de oversøiske lande og territorier, der er

blevet indrømmet individuel budgetstøtte i perioden frem til 2007, havde indsendt deres udkast til programmeringsdokumenter inden årets udgang.

Der blev opnået særligt positive resultater under Den Europæiske Udviklingsfond: de primære forpligtelser nåede op på 3,7 mia. EUR, og antallet af underskrevne kontrakter (til en værdi af 3 mia. EUR) og betalinger (2,5 mia. EUR) var rekordstort.

Asien

I overensstemmelse med Den Europæiske Unions samarbejdsstrategi for Asien blev det praktiske samarbejde intensiveret på følgende områder: handel og investering, sektororienteret tilgang til fattigdomsbekæmpelse, god regeringsførelse, menneskerettigheder og forvaltning af demokrati og konflikter. De økonomiske forbindelser med Asien blev styrket gennem fortsat dialog på regionalt og bilateralt plan og understøttet af samarbejdsprogrammer på asiatisk plan og handelsrelateret bistand.

I EU's strategi er der i stigende grad lagt vægt på styrkelse af den institutionelle kapacitet ved hjælp af handelsrelateret bistand i overensstemmelse med WTO's Doha-udviklingsagenda, herunder bistand til forvaltning af offentlige finanser. Gode eksempler på praktisk samarbejde er de fire Asien-programmer, der omfatter nøgleområder som erhvervsinvestering og handelsfremme, byudvikling, sammenkobling af videregående uddannelser og stipendier, øget anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi samt fremme af miljøvenlige teknologiske løsninger.

Der blev i 2003 indgået forpligtelser for i alt 558 mio. EUR og udbetalt 470 mio. EUR i Asien.

Latinamerika

EU's samarbejde med Latinamerika i 2003 var baseret på konklusionerne fra topmødet i Madrid i 2002. Der var i 2003 tre prioriterede områder for dette samarbejde, nemlig dels styrkelse af institutioner og demokrati og modernisering af staten og menneskerettigheder, dels social udvikling og udvikling af de mest tilbagestående regioner og endelig handelsrelateret bistand og regional integration.

Europa-Kommissionen fortsatte forhandlingerne med Mercosur-landene i 2003, underskrev aftaler om politisk dialog og samarbejde med seks mellemamerikanske lande og Andesfællesskabet og gennemførte en aftale om økonomisk partnerskab, politisk koordinering og samarbejde med Mexico og en associeringsaftale med Chile.

Der blev i 2003 indgået forpligtelser for i alt 329 mio. EUR for Latinamerika og udbetalt 280 mio. EUR.

4. FRED – EN SÆRLIG PRIORITET

I bilaget til denne beretning sættes der fokus på et spørgsmål, der i stigende grad prioriteres på udviklingsområdet, nemlig sammenhæng mellem regeringsførelse, fred og sikkerhed og udvikling. Der foretages heri en grundig analyse af denne indbyrdes sammenhæng, og det beskrives, hvilke skridt EU tager for at forbedre

regeringsførelse og sikkerhed og derigennem sikre stabile og fredelige rammer for effektiv udvikling.

5. BILAG (ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE SEK(2004)1027)

Der gøres i bilagene status over de resultater, der er opnået med virkeliggørelsen af Millennium-udviklingsmålene, og over fremskridtene med hensyn til harmonisering af finansielle procedurer og administration, og man finder heri ligeledes en liste over EU's meddelelser om udviklingspolitik og bistand til tredjelande i 2003.

DAC-tabellerne i de finansielle bilag indeholder detaljerede oplysninger om forpligtelser og udbetalinger i 2003. Forpligtelserne for 2003 er angivet for de enkelte regioner i overensstemmelse med de geografiske og tematiske budgetposter.